

MAA-AMET

Kaarel Ilustrumm
Transpordiamet
kaarel.ilustrumm@transpordiamet.ee

Teie 06.02.2024 nr 8-1/21-024/2094-1

Meie 16.02.2024 nr 6-3/24/1811-2

Rail Baltica Kangru liiklussõlme teerajatiste ehitusloa menetlus

Austatud Kaarel Ilustrumm

Olete edastanud 06.02.2024 kirjaga nr 8-1/21-024/2094-1 Maa-ametile kooskõlastamiseks ehitusloa eelnõu Rail Baltica Kangru liiklussõlme teerajatiste ehitamiseks. Täpsustasite oma kirjas, et ehitusloa antakse ainult Kangru viadukti, Raudalu viadukti, Raku viadukti, Männiku kergliiklusviadukti ja Männiku kergliiklustunneli ehitamiseks. Projektidega oli võimalik tutvuda veebilehel: <https://pilv.mkm.ee/s/xjpnuiecwbyf8fO>. Maa-amet, tutvunud edastatud materjalidega, märgib järgmist.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 1 punkti 1 kohaselt on maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks vajalik Kliimaministeeriumi või Vabariigi Valitsuse volitatud asutuse luba. Luba tuleb taotleda muu hulgas, kui maardlal soovitakse teha maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust, milleks on vajalik esitada ehitusteatist või saada ehitusloa, muu luba või muu haldusakt. Vabariigi Valitsus on korraldusega 03.07.2023 nr 182 „Volitus Maa-ametile maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ andnud Maa-ametile volituse anda lube MaaPS §-des 14 ja 15 nimetatud maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib Vabariigi Valitsuse volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisseadme ja seonduva taristu ehitamisega.

Projekteeritud alad kattuvad osaliselt Tallinna-Saku liivamaardlaga (registrikaart nr 109) ja Valdeku (Valdeki, Männiku) turbamaardlaga (registrikaart nr 629) ning Keskkonnaametis menetluses oleva taotletava Männiku IV liivakarjääri (taotleja Järvekivi Osühing) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga. Lisaks külgneb projekteeritud ala Keskkonnaametis menetluses oleva

taotletava Männiku IX liivakarjääri (taotleja EMG Karjäärid OÜ) mäeeraldise ja selle teenindusmaaga.

Projekteeritud alad jäävad maardlaga kattuvos Harju maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ (edaspidi RB maakonnaplaneering), mis kehtestati riigihalduse ministri 13.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/41, alale. Maa-amet on 11.01.2016 kirjaga nr 6.2-3/19157 kooskõlastanud Harju maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“.

Asukohaskeemi kohaselt asuvad projekteeritud alad RB maakonnaplaneeringu plaanil märgitud alal, kus on eritasandiline ristumine perspektiivse teega ja eritasandiline ristumine jalg- ja või jalgrattateega. Projekteeritud alad jäävad maardlate ja mäeeraldisega kattuvos Rail Balticu trassikoridori sisse.

RB maakonnaplaneeringu seletuskirjas on selgitatud, et trassi koridori alternatiivide võrdlemisel analüüsitud võrdluskriteeriumide hulgas olid ka maavarad. Eelistatud trassi valimine oli kaalutusotsus, mis võttis arvesse hindamistulemusi nii inim- kui looduskeskkonna osas, tehnilis-majanduslikke näitajaid ning sotsiaalmajanduslikke tulusid ja kulusid. Kaalutlemise tulemusena on leitud, et Rail Baltic raudtee trassikoridorile puudub mõistlik alternatiivne asukoht, mille korral trassikoridor ei läbi arvelolevat maardlat.

RB maakonnaplaneeringu seletuskirjas lk 74 on selgitatud, et trassi kulgemisel üle maavara varu on vajalik projekteerimise käigus leida vastavad tehnilised lahendused, et raudtee ehitus- ning kasutusetapis oleks tagatud maavara optimaalne ja säästlik kasutus, arvestades nii tehnilis-majanduslikult optimaalse lahenduse kui selle mõju keskkonnale.

Transpordiamet edastas 28.04.2021 kirjaga nr 8-1/21-239/10381-1 Maa-ametile kooskõlastamiseks projekteerimistingimuste eelnõu koos Kangru liiklussõlme asendiplaaniga, mis on koostatud Rail Balticut ületava Kangru liiklussõlme koos viaduktide ja rajatistega ehitusprojekti koostamiseks. Maa-amet palus oma 10.05.2021 kirjas nr 6-3/21/7578-2 projekteerimistingimuste andmise käigus teha koostööd projektialaga kattuvate mäeeraldiste kaevandamisloa omajaga ja kaevandamisloa taotlejatega. Märkisime oma kirjas, et juhul, kui koostöö tulemusena saavutatakse ehituse lahenduses kokkulepped kaevandamisloa omajaga ja kaevandamisloa taotlejatega, ei ole alust arvata, et projekteerimistingimuste eelnõus kavandatavad tegevused halvendaks olemasolevat olukorda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas. Palusime projekti dokumentidele lisada AS-i Silikaat, Kiirkandur AS-i, Eesti Killustik OÜ ja EMG Karjäärid OÜ arvamused projekti lahendusele.

Käesoleval ajal on Keskkonnaametis menetluses OÜ Järvekivi Männiku IV liivakarjääri taotlus. Järvekivi OÜ omanikud on Aktsiaselts KIIRKANDUR ja Osühing Eesti Killustik. Aktsiaselts KIIRKANDUR ja Osühing Eesti Killustik on 18.08.2023 kirjas Rail Baltic Estonia OÜ-le märkinud (tsiteerin): „Käesolevaga informeerime, et tänaseni ei ole aktsiaseltsiga KIIRKANDUR või Osühinguga Eesti Killustik võetud ühendust kaasamiseks või arvamuse avaldamiseks Rail Balticut ületavate riigiteede 15 Tallinn-Rapla-Türi km 4,2-6,65 ja 11115 Kurna-Tuhala km 0-0,8 Kangru liiklussõlme koos viaduktide ja rajatistega ümberehitamise ehitusprojekti koostamise käigus. Ühtlasi ei ole nimetatud ehitusprojekti koostamise käigus tehtud koostööd võimalikult optimaalse lahenduse väljatöötamiseks“.

Maa-ametile teadaolevalt ei ole siiani kokkulepet saavutatud. Ehitusloa eelnõuga kaasa tulnud jooniste georefereerimisest nähtub, et viaduktide ja tunnelite nõlvad kattuvad Järvekivi OÜ Männiku IV liivakarjääri taotlusega.

Eeltoodust tulenevalt nõustub Maa-amet ehitusloa andmisega Rail Baltica Kangru liiklussõlme teerajaliste ehitamiseks vastavalt põhiprojekti lahendustele tingimusel, et projekteeritud lahenduse

osas on saavutatud kokkulepe Keskkonnaametis menetluses olevate taotletavate mäeeraldiste taotlejatega Järvekivi OÜ-ga ja EMG Karjäärid OÜ-ga.

Kokkuleppe puudumisel halvendavad kavandatavad tegevused olemasolevat olukorda maavaravarude kaevandamisväärsena säilimise või maavaravarule juurdepääsu osas ning lahendus on vastuolus MaaPS § 14 lõikega 2 ning RB maakonnaplaneeringus märgitud vajadusega projekteerimise käigus leida vastavad tehnilised lahendused, et raudtee ehitus- ning kasutusetapis oleks tagatud maavara optimaalne ja säästlik kasutus, arvestades nii tehnilis-majanduslikult optimaalse lahenduse kui selle mõjuga keskkonnale.

Palume puudutatud isikutega kokkulepete saavutamisel need edastada Maa-ametile, pärast mida saab Maa-amet Kangru liiklussõlme ehitusloa eelnõu uuesti läbi vaadata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Teadmiseks: EMG Karjäärid OÜ - info@emg.ee, Järvekivi OÜ - info@eestikillustik.ee;
Keskkonnaamet

Mare Laan
5373 6390 mare.laan@maaamet.ee